

Pamätnica Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch

1957 - 1997

1997

Vydalo Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch príležitosti 40. výročia vzniku školy

Július Lenko Mojim žiakom

Čas večný pohyb je. Jak zvonár denne bije
pár taktov na rozlúčenie.

A prv než dokončí spev svojej melódie
a klasy dozreté nad brázdy sklonia šije,
my tiež sa rozídeme.

V svet rozpŕchnete sa. Ten na univerzitu,
by mečom vedy opásal svoj driek;
ten do úradu, ten zas túžbu skrytú
v čin zmení, švihnúc s letci do blankytu,
tá stav chce zmeniť, ten zas toky riek.

Len ja ostanem. Raz, v deň slnca plný,
ja chodbou pôjdem fádne, úradne.
Po triedach pusto. Ni hlások nezašumí.
Jak nad hrobom tu dám sa v tiché dумы,
možno i slza z rias mi odpadne.

Vy odídete. - Svet vám sľubmi kynie.
Mladosť - kdeže tá môže stáť?
A najmä dnes, keď ako v novom mlyne
vrie to a hučí v našej domovine.
Dnes mladosť túži krídla mať!

Nuž leťte, chlapi, cez hmly a cez osídla,
i vy, dievčatá, plné krás!
Svet nádherný je. Čím viac v ňom napneš krídla,
tým viac zrieš zeme, kde šťastné srdcia sídli,
vyhneš plesni, kde číha plaz.

Všsk jedno chcem. A to dnes prisľúbte mi,
vštepjac ten sľub do srdc i hláv:
že ľudu dáte um svoj vybrúsený
a že z vás nikto v blato nepremení
cit, ktorý v dušu vlial vám Hviezdoslav.

Úvodom

V júni 1997 sa ukončí 40. školský rok v dejinách Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch. Štyridsať rokov znamená vyše 2100 absolventov tejto pomerne malej školy, z ktorých približne polovica absolvovala aj vysokoškolské štúdium. Gymnázium je jedinou školou tohto druhu v blízkom okolí Veľkých Kapušan, teda má nemalé zásluhy na zvyšovaní vzdelanostnej a kultúrnej úrovne mesta.

Pomocou spomienok bývalých vyučujúcich a študentov školy si chceme pripomenúť zásluhy všetkých tých, ktorí sa zaslúžili o formovanie školy, prispeli k jej rozvoju a zanechali kus vlastného ja medzi múrmi tejto školy.

Uvedomujeme si, že táto krátka publikácia nemôže zahrnúť všetky udalosti uplynulých štyridsať rokov, je len subjektívnym výberom súčasného kolektívu. Napriek tomu dúfame, že ju privítajú všetci tí, ktorých život bol alebo je spojený s Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch.

Štyridsať rokov. Je to veľa alebo málo? Je to viac ako polovica ľudského života. Niektorí ľudia v tomto veku sú ešte plní energie, prekypujú zdravím a optimizmom. Iní začínajú pociťovať úbytok telesných či duševných síl. Dúfame, že nadchádzajúce roky budú potvrdením toho, že súčasní a budúci vyučujúci Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch majú dostatok tvorivých síl, energie a pedagogického majstrovstva k tomu, aby mohli uspokojiť túžbu mladých ľudí nášho regiónu po vzdelaní.

vedenie školy

Dejiny gymnázia

V juhovýchodnej časti Slovenskej republiky neďaleko ukrajinských hraníc leží mestečko Veľké Kapušany s približne 9 400 obyvateľmi.

V meste pôsobia tri stredné školy, z nich dve - stredná poľnohospodárska a energetické učilište pripravujú svojich absolventov hlavne do praxe. Najstaršou strednou školou v meste je Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch, ktorého prvoradou úlohou je príprava žiakov na vysokoškolské štúdium.

Dejiny tejto školy sa začali odvíjať na jar v roku 1957. V tomto období bolo mesto Veľké Kapušany okresným mestom v Prešovskom kraji. Vo väčšine okresných sídiel už v týchto rokoch pôsobili rôzne stredné školy, a tak myšlienka založiť ju aj v našom meste sa stretla s porozumením a podporou u vyšších školských orgánov. Bolo poskytnuté dočasné povolenie na rozbehnutie akcie - založenie strednej školy v meste.

Prví abiturienti slovenského oddelenia
A szlovák tagozat első végzősei

1. septembra 1957 sa otvorili prvé ročníky budúcej strednej školy. Pri osemročnej základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským -

riaditeľkou bola M. Kováčiková - vznikla 9. trieda s počtom 42 žiakov. Pri osemročnej základnej škole s vyučovacím jazykom maďarským - riaditeľom bol L. Urbán - vznikla 9. trieda s počtom 40 žiakov. Oficiálne tak vznikla vo Veľkých Kapušanoch pobočka Jedenásťročnej strednej školy v Michalovciach (JSS).

Učebný plán obsahoval predmety: slovenský jazyk, maďarský jazyk (v triede s vyučovacím jazykom maďarským), ruský jazyk, dejepis, zemepis, matematika, fyzika, chémia, biológia, telesná výchova a predvojenská výchova a v triede s vyučovacím jazykom maďarským aj nepovinný predmet nemecký jazyk.

Súčasne sa umožnilo doplniť si vzdelanie aj starším obyvateľom blízkeho okolia otvorením dvoch tried večerných s počtom 22 žiakov v každej triede.

V školskom roku 1957/58 sa vyučovalo v 2 triedach s vyučovacím jazykom slovenským a v 2 triedach s vyučovacím jazykom maďarským. Vyučovanie bolo zabezpečené za pomoci kmeňových učiteľov základných škôl.

Prvá rozlúčka so školou
Az első ballagás

V školskom roku 1959/60 došlo už aj k oficiálnemu odpojeniu sa od JSS v Michalovciach. Vznikla JSS vo Veľkých Kapušanoch, v ktorej boli spojení žiaci základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským, ktorí si plnili povinnú školskú dochádzku so žiakmi 9. - 11. ročníka strednej školy s vyučovacím jazykom slovenským aj s vyučovacím jazykom maďarským.

Prví maturanti ukončili štúdium v máji 1960. V triedach maturovalo 66 žiakov a 22 absolventov večerného štúdia. Súčasne ukončili štúdium absolventi jednoročného maturitného kurzu.

V januári 1961 došlo k inovácii školského systému, na školy I. cyklu - deväťročné základné školy nadväzujú školy II. cyklu - stredné všeobecnovzdelávacie školy, odborné školy a odborné učilišťa. V nadväznosti na to sa triedy II. cyklu osamostatnili aj v našom meste, a tak vzniká Stredná všeobecnovzdelávacia škola (SVŠ) vo Veľkých Kapušanoch, jej prvým riaditeľom sa stal Ján Genco. Zameranie tried bolo prirodvedné.

K výraznej zmene školy došlo v roku 1969, keď sa obnovilo 4-ročné gymnaziálne vzdelanie, ktoré malo postupne nahradiť SVŠ. Na SVŠ vo Veľkých Kapušanoch vznikla prvá gymnaziálna trieda v školskom roku 1969/70, keď v prvom ročníku boli tri triedy, z nich jedna gymnaziálna s vyučovacím jazykom maďarským. Keďže škola mala už sedem tried, Vojtech Dohányos bol menovaný zástupcom riaditeľa školy. O rok neskôr sa v prvom ročníku otvorili dve gymnaziálne triedy a ešte jedna trieda SVŠ s vyučovacím jazykom slovenským. Od školského roku 1971/72 sa každoročne na škole otvárajú dve triedy štvorročného gymnaziálneho štúdia. V roku 1976 sa stal Gustáv Albrecht riaditeľom školy.

Od školského roku 1981/82 vykonával funkciu zástupcu riaditeľa školy Andrej Tancsák.

V súlade so zásadami projektu „Ďalší rozvoj československej výchovno-vzdelávacej sústavy“ sa v škole od šk. roka 1981/82 postupne začali vyučovať odborné voliteľné predmety. Najskôr to boli základy poľnohospodárstva, od školského roka 1982/83 základy elektrotechniky a od šk. roka 1987/88 základy technickej chémie. Popri vyučujúcich fyziky, biológie, chémie učili tento predmet aj odborníci-inžinieri. Hoci počas desať rokov vyučovania odborných predmetov v škole maturovalo z týchto predmetov vyše 100 absolventov, čím získali odborné vzdelanie, v školskom roku 1989/90 sa ukázalo, že záujem žiakov o tieto predmety je malý, väčšina z nich využila po „revolúcii“ možnosť počas školského roka posilniť hodiny cudzieho jazyka. Tak sa od šk. roka 1990/91 odborné predmety vynechali z učebného plánu nášho gymnázia.

Začiatkom deväťdesiatych rokov došlo k zmene vo vedení školy, 1. júla 1991 sa stala RNDr. Alžbeta Gécziová riaditeľkou školy, zástupkyňou riaditeľky Mária Bodnárová, ktorú po štyroch rokoch vystriedala vo funkcii Mária Brzová. Výuka v škole sa naďalej zabezpečuje podľa študijných plánov gymnázií bez zamerania s umožnením voľby voliteľných predmetov v 2. (1 hodina týždenne), 3. (2 hodiny týždenne) a 4. (6 hodín týždenne) ročníku. Voľbou týchto predmetov sa umožňuje žiakom zamerať na štúdium predmetov podľa vlastného záujmu.

Pedagogický zbor

Počas štyridsaťročného pôsobenia školy v našom meste významnú úlohu zohral učiteľský zbor, ktorý okrem výchovnovzdelávacej činnosti sa zapájal aj do rôznych mimoškolských aktivít daného obdobia. V prvých rokoch sa vyučovanie zabezpečovalo za pomoci vyučujúcich základných škôl: J. Banyku, J. Bertóka, M. Hudecovej, K. Ješovej, J. Kanócovej, M. Kováčikovej, A. Kurucovej, I. Lefkovičovej, Pajtásovej, Š. Rychnavského, M. Semanovej, E. Solgu, M. Tomča, Z. Tótha.

Po vzniku samostatnej strednej školy sa začal formovať pedagogický kolektív, v ktorom okrem súčasných pedagógov školy kratšie či dlhšie obdobie pracovali: G. Albrecht, Zs. Barkó, J. Bruño, I. Bongová, Čerbaničová, A. Deák, V. Dohányos, M. Doliňáková, G. Farkas, Ing. M. Fazekašová, P. Fulajtár, J. Genco, L. Géczi, Grofiková, H. Halková, L. Harajda, J. Harvan, D. Hnatko, B. Holmanová, E. Horváthová, Š. Hreško, M. Hrnčiriková, L. Hrubá, T. Ivančová, A. Ivanová, M. Jakabová, Ing. L. Kázmér, F. Kohány, J. Kováčsová, M. Kondássová, M. Kuliková, C. Kullóvá, Š. Mikita, J. Móreová, A. Nyitraiová, L. Perhács, B. Petrik, A. Rafáč, L. Seidlová, A. Stričiková, J. Ščerbová, H. Suchánková, K. Szűcsová, A. Tancsák, K. Takáč, O. Timková, R. Titka.

Z pedagógov školy si osobitnú pozornosť zaslúžia tzv. „starí učitelia“, ktorí na škole učili od jej osamostatnenia sa až po odchod do dôchodku:

- p. Ľudovít Géczi, 1957 - 1986
- p. František Kohány, 1957 - 1992
- p. Alojz Rafáč, 1960 - 1989
- p. Gustáv Albrecht, 1965 - 1992
- p. Andrej Tancsák, 1958 - 1996
- p. Barnabáš Petrik, 1958 - 1993

S hlbokou vďakou spomíname na Róberta Titku, ktorý po dlhoročnej pedagogickej práci odišiel do predčasného dôchodku a v roku 1994 nás navždy opustil.

Vekový priemer súčasného pedagogického kolektívu je nízky. Medzi 16 pedagógmi je sedem bývalých absolventov školy. Navyiac tri vyučujúce, naše bývalé absolventky, sú teraz na materskej dovolenke.

Budova školy

Od svojho vzniku až po jeseň v roku 1971 bola budovou dnešného gymnázia budova súčasnej základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Po ukončení výstavby novej ZŠ na sídlisku v roku 1971 došlo k výmenám budov a po štrnástich rokoch dostala naša škola samostatnú budovu - budovu bývalého okresného súdu. Napriek tomu, že v rokoch 1977-1984 sa vďaka organizačným schopnostiam vtedajšieho riaditeľa p. Albrechta vykonali významné úpravy - plynofikované ústredné kúrenie, postupná výmena olejových drevených podláh v celej budove, obklady stien v učebniach, vytvorenie priestorov v suteréne pre šatne - je neustále vidieť, že budova školy nie je účelová. Zápasíme s priestorovými problémami pri zabezpečovaní delených vyučovacích hodín a hodín telesnej výchovy, ktorých časť je možné odučiť len vďaka nezištnej pomoci každej školy v meste.

Súčasné podmienky sú pre školu limitujúcim faktorom pre prípadné zavádzanie nových odborov alebo 8-ročného gymnaziálneho štúdia.

Napriek mnohým problémom, s ktorými Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch každodenne zápasí, uplynulých 40 rokov potvrdilo potrebu existencie školy takéhoto zamerania v našom meste. Dúfame, že predstavitelia nášho mesta v záujme udržania si mládeže v meste sa pokúsia vyriešiť spomenuté problémy školy a ďalšie okružle výročie oslávime v priestrannej budove vyhovujúcej tomuto účelu.

RNDr. Alžbeta Gécziová

Neprekonateľné prekážky si neraz len vymýšľame, aby sme nejako ospravedlnili, že nám chýba vôľa.

La Rouchefoucauld

Spomíname

Rodí sa stredná škola

Na začiatku päťdesiatych rokov a uprostred nich bola už skoro v každom okrese stredná škola. Bývalé malé okresy považovali tento fakt za prestíž. Veľkokapušíansky okres si ako posledný všimol túto veľkú možnosť, a síce tú, že pri troche snahy sa dá pomerne ľahko otvoriť v sídle okresu stredná škola. Konečne, vznik tej našej mohla motivovať aj vtedajšia politická situácia, že podľa centrálnych cieľov bolo treba zovšeobecniť stredoškolskú dochádzku v rámci celého štátu.

Tak prišla správa - síce dosť neskoro - na jar 1957, že v nasledujúcom školskom roku sa otvorí 9. ročník 11-ročnej všeobecnovzdelávacej školy. Nuž, narýchlo sa rozprúdil nábor. Pomaly sme sa blížili k záveru školského roka, takže tých, ktorí sa prihlásili na ďalšie štúdium, sme museli presvedčiť, aby ostali doma, kde budú mať možnosť na ďalšie vzdelávanie. Tento počet sa však ukázal byť malým, veď aj na kráľovskochlmecké (predtým pribeníkovské), košické, michalovské školy sa hlásilo málo študentov, mnohí aj spomedzi talentovaných žiakov sa po ukončení 9. ročníka nerealizovali.

Ja sám som vtedy ako pracovník Okresného pedagogického strediska dostal za úlohu viesť nábor. Na základe získaných informácií som vyhľadal zatúlaných žiakov a väčšinu z nich sa mi podarilo presvedčiť o dôležitosti ďalšieho štúdia, presnejšie, aj rodičov, veď v tom čase väčšina rodičov púšťala svoje deti z domova s výhradami, hoci súkromné roľníčenie už vtedy nejestvovalo.

A konečne nastal 1. september 1957. Dovtedy som aj ja opustil pedagogické stredisko a vrátil som sa za katedru. Dojatý som zastal ako triedny učiteľ pred početnou 9. triedou s vyučovacím jazykom maďarským. Či som vtedy dosť hlboko precítil veľkoleposť tejto chvíle, či som si uvedomil historickosť faktu, že v dejinách vzdelania Veľkých Kapušian a ich okolia sa začína nová éra? - na to sa už teraz veľmi nepamätám. Na jedno však presne, že spolu s kolegami sme sa nevýslovne tešili otvoreniu novej strednej školy. Teraz už naše deti dychtivé po vedomostiach nemuseli odchádzať za vzdelaním do vzdialených miest a prítomnosť strednej školy dala podnet na ďalšie vzdelávanie aj tým, ktorí by sa na to inak neboli odhodlali. Školský zvonec 1. septembra 1957

zazvonil ouvertúru novej epochy. Vtedy sme snáď nerozhodne stáli zoči-voči sebe žiaci aj učitelia, rovnako začiatočníci. Teraz po štyroch desaťročiach môžeme s pokojným svedomím povedať, že táto škola, dnes už nazývaná gymnázium, má za sebou úspešných 40 rokov. Podobné úspešné desaťročia a veľa usilovných mladých ľudí praje svojej bývalej škole

Ludovít Géczy

Náš prvý riaditeľ

Pamätám sa na slnečné jesenné ráno: kráčam prvýkrát do školy, vystupujem hore schodmi a ako náhodou v ústrety mi ide on, Ján Genco, riaditeľ školy. Odvtedy uplynul nejesten rôčik, ale prvé stretnutie s ním mi ostalo v pamäti.

Po skončení štúdií v Užhorode nastúpil na svoje prvé pôsobisko v Čiernom Polí. I po mnohých rokoch pri stretnutiach so svojimi prvými žiakmi a žiačkami spomínal na tieto roky, na družné zábavy mládeže, na nacvičené divadlá. A tak bolo aj na druhom mieste - v Pavlovciach nad Uhom.

Po oslobodení nastúpil na meštiansku školu najprv v Kráľovskom Chlmcí a neskôr vo Veľkých Kapušanoch. Venoval sa tiež verejnopolitickej činnosti, ktorú vyžadovala vtedajšia doba. Ako školský inšpektor a neskoršie ako vedúci odboru školstva vykonal veľkú organizátorskú prácu spoločenského významu v školách mesta i v obciach okresu.

V roku 1957 stáva sa riaditeľom Jedenásťročnej strednej školy vo Veľkých Kapušanoch, predchodkyni terajšieho gymnázia. V tom čase ukončil tiež štúdium na Filozofickej fakulte v Prešove, odbor slovenský jazyk. A Kapušanom zostal verný do konca svojho života.

Strohý výpočet pracovného zadelenia a funkcií nepovie veľa o človeku. Najlepšie sa dajú jeho vlastnosti spoznať v spoločnej práci. Ktorými črtami možno charakterizovať Jána Gencu? Predovšetkým to bola dokonalá teoretická pripravenosť k práci; v získavaní nových vedomostí bol nám všetkým príkladom. A k tomu viedol aj svojich žiakov. Vedel oceniť národné, no nadovšetko vyzdvihoval nadnárodné, všeľudské. Neraz dlhé hodiny besedoval s nami o práci, o literatúre a našich názoroch. Poznajúc naše postoje, snažil sa potom presvedčiť nás o správnosti tej-ktorej záležitosti. Roky života v škole priniesli rôzne problémy a situácie.

Neraz bolo treba rozhodovať o mladých ľuďoch. Tu si pamätám na jeho výrok: „Nezabudnite, že každé dieťa do školy vypráva jedna starostlivá mamička.“ Áno, vedel byť láskavý, vedel povzbudiť, no aj rázne žiadal plnenie povinností.

Život tohto človeka bol naplnený štúdiom, prácou, zdolávaním prekážok. Svoj život spojil so školou a mládežou. A práve mladým ľuďom zostáva príkladom, ako systematicky a vytrvalo študovať, pracovať, ako osobné záujmy podriadiť záujmom celku. Lebo patril k tým ľuďom, ktorí spoločnosti dávajú, nehľadiac na vlastné blaho, pritom nečakajú zaslúženú odplatu. Preto sme si ho všetci vážili.

Päť rokov života v pedagogickom kolektíve prinieslo mnoho: plnenie náročných úloh vzdelávania a výchovy, úlohy mimoškolského vzdelávania, vzájomné stretnutie a poznávanie ľudí, kolegiálne vzťahy. Tri desaťročia poodhrnuli ľahký romantický závoj pedagógom i študentom - zostala neviditeľná pevná stopa našich snažení a činov.

Ľudia prichádzajú a časom odchádzajú. Odchádzajú, zanechajúc iným dielo rúk, umu i kus svojho srdca. Riaditeľ Ján Genco zanechal vďaka svojim hlbokým vedomostiam, širokému rozhľadu a obetavej práci pevnú stopu v našich spomienkach.

Mgr. Anna Stričíková, rod. Štefanková

Na udalosť,

ktorá sa odohrala pred štyridsiatimi rokmi, sa nedá spomínať bez nostalgie. Zvlášť vtedy nie, ak súvisí s výchovou mladých chlapcov a dievčat. Uplynulý čas stačil na to, aby vtedy začínajúci pedagógovia ukončili svoju aktívnu činnosť a aj študenti, ktorých vtedy učili, sa blížili k svojmu 5. krížiку. Pred 40 rokmi sa v malom okrese zrodila plnohodnotná stredná škola. Jej právoplatné uplatnenie v živote v rámci vzdelania svojich detí očakávali aj rodičia. Toto mali zrealizovať vtedy začínajúci pedagógovia v spolupráci so svojimi staršími kolegami. Najdôležitejšie bolo to, že všetci sme sa tešili aj tým najmenším úspechom a výsledkom a s oduševnením sme diskutovali o ďalších možnostiach, ktoré by viedli k úspechu. To sa postupne aj realizovalo, čomu sa tešíme aj dnes. Pri tejto príležitosti prajem veľa úspechov všetkým dnešným pedagógom tejto školy.

Vojtech Dohányos

40 rokov

40 rokov. Práve toľko uplynulo od vzniku prvej strednej školy vo Veľkých Kapušanoch. Bez skúseností a bez tradícií začala skupina zapálených pedagógov pripravovať chlapcov a dievčatá tunajších pracovitých ľudí na ďalšie štúdium. Robili to s vedomím, že len s pomocou mladej, v materinskom jazyku vzdelávanej inteligencie je možné pozdvihnutie oblasti Použia.

Škola napriek mnohým názvom a miestam pôsobenia, nestratila zo zreteľa svoj hlavný cieľ a vykonávala si svoju každodennú prácu. 40 rokov je dosť dlhá doba na to, aby sme sa mohli obzrieť a zhodnotiť toto jej úsilie. Hneď zo začiatku treba konštatovať, že priekopníci, ktorí boli pri zrode školy, jej zostali verní až do dôchodku. Aj vďaka tejto vernosti sme mohli byť svedkami úspechov školy. Množstvo študentov s cennými vysokoškolskými diplomami, umiestneniami v rôznych súťažiach a kvízoch nielen doma, ale neraz aj v zahraničí, to je bilancia, na ktorú môžeme byť právom hrdí. Škola si vytvorila svoju vlastnú, pozitívnu tvár a stala sa známou nielen v blízkom okolí, ale aj mimo neho. Svojou mimoškolskou činnosťou sa stala aktívnou súčasťou spoločenského, kultúrneho, intelektuálneho a športového života mesta a okolia.

Škola si za svoju prvoradú úlohu vždy kladla prípravu mladých ľudí na ďalšie štúdium. Tomu bola podriadená celá výchovná a pedagogická činnosť. Nikdy sme sa nestražovali na nevyhovujúce podmienky, na nedostatočné vybavenie školy pomôckami. Robili sme, čo bolo treba. Vieme, že existujú aj väčšie školy, s bohatšou tradíciou, na ktorých končí viac študentov. A pri hodnotení výsledkov netreba zabúdať na to, že veľké percento študentov si našu školu zvolilo s cieľom získať maturitu a uplatniť sa v živote bezprostredne po jej získaní.

Potešiteľná je tá skutočnosť, že väčšina našich študentov sa po ukončení štúdií vracia späť na rodnú zem, lebo vedia, že sú tu potrební, že tu je ich miesto. S radosťou a zadosťučinením ich vidáme na rozličných úsekoch spoločenského diania: či sú to zdravotné zariadenia, úrady, podniky a rôzne organizácie, neraz v zodpovedných, vedúcich funkciách. V takýchto chvíľach stredoškolský profesor na dôchodku cíti, že jeho celoživotné úsilie nevyšlo nazmar a on s radosťou a s uspokojením môže povedať: „aj tento bol študentom našej školy, dokonca mojím študentom!“

Andrej Tancsák

Spomienky

Na strednú školu vo Veľkých Kapušanoch som nastúpil 1. októbra 1958 ako profesor s aprobáciou chémia-biológia. S mladíckym elánom a naakumulovanými vedomosťami som sa pokúsil prebudiť u študentov záujem o krásu a tajuplnosť týchto dvoch predmetov. Pri tejto príležitosti ma napadá myšlienka A. Einsteina, keď hovorí: "Niet nad tajuplnosť! Je to základný pocit pri koliske skutočnej vedy a umenia. Kto ho nezažil, kto sa nevie čudovať a necíti prekvapenie, ten je ako mŕtvola, ktorej sa už zatvorili oči."

V priestoroch školy vládla priaznivá pracovná atmosféra ako výsledok dobrej práce celého pedagogického zboru, ktorý bol aj zložením skonsolidovaný. Vždy som sa snažil, aby študenti s láskou prijímali objektívne pravdy o prírode, aby sa kochali krásou jej zákonitostí. Tieto vlastnosti sú zárukou úspechu. Mám dobrý pocit, že mnohým študentom sa tieto pocity stali blízkymi.

Veľká časť študentov mala tieto predmety rada. Ukázalo sa to aj pri maturitných skúškach, kde si mnohí volili tieto predmety ako nepovinné. Bol som veľmi rád, ak si pri voľbe vysokej školy vybrali odbor, kde chémia a biológia boli profilujúcimi predmetmi.

Mnoho študentov našej školy, od Ptrukše až po Oborín, sa stalo lekármi, lekárnikmi, poľnohospodárskymi a chemickými inžiniermi, genetikmi a pedagógmi. Veď len lekárov je toľko, že by stačili pokryť potreby Veľkých Kapušian a okolia. Títo všetci si museli osvojiť tieto predmety na vysokej úrovni.

V rámci priateľských stykov s Gymnázium v Sárospataku sme sa zúčastňovali súťaží hlavne s tematikou ochrany životného prostredia, na ktorých sme zožali nejednen úspech. Získali sme pri tom aj veľa priateľov a ochrancov prírody. Na tomto poli zostáva ešte veľa práce aj pre nasledujúce generácie.

Na záver ešte jeden citát od W. Hazliila: "Geniálny človek nie preto je výborný vo svojej profesii, lebo v nej pracuje, ale preto pracuje v nej, lebo je výborný."

Barnabáš Petrik

Spolupráca medzi Veľkými Kapušanami a Sárospatakom

Použie som prvý raz navštívil asi pred 30 rokmi v apríli 1964. Vyhovel som pozvaniu spolu s mojimi kolegami, aby sme sa zúčastnili osláv usporiadaných na počesť 150. výročia narodenia J. Erdélyiho (1814-1868). Reprezentovali sme Rákócziho gymnázium v Sárospataku, ktoré bolo vtedy mestečkom s asi 4 000 obyvateľmi, hovoriacimi z 83-84 percent po maďarsky, naším hosťiteľom bolo slovensko-maďarské gymnázium.

V čase tamjšieho pobytu som sa zoznámil s vtedajším riaditeľom Jánom Gencom a jeho zástupcom Vojtechom Dohányosom. S ich nástupcami Gustávom Albrechtom, Andrejom Tancsákom, dr. Alžbetou Gécziovou a Máriou Bodnárovou sa mi podarilo utvoriť priateľsko-kolegiálny vzťah. Ani 15-16- členný učiteľský kolektív gymnázia nezostal pre mňa neznámym pojmom: skôr či neskôr som si potykal s väčšinou kolegov.

Naša oficiálna cesta z roku 1964 bola podnetom na vytvorenie priateľského kontaktu a zároveň ponúkla možnosť odvety (János Erdélyi, pôvodcom z Veľkých Kapušan, bol stúpencom rovnoprávnosti národov a stal sa nielen vynikajúcim maďarským folkloristom, estétom, kritikom, básnikom a filozofom z Kapušan, ale pôsobil aj ako študent a neskôr učiteľ v Sárospataku). Pri príležitosti osláv výročia jeho narodenia sme pozvali aj zástupcov z jeho domoviny. Tieto príležitosti zblížili žiakov aj pedagógov oboch stredných škôl a tento vzťah nedokázali oslabiť ani hranice. Stretnutia starších i mladých sa stali čoraz častejšími a začali slúžiť na utuženie dôvery medzi ľuďmi a národmi. Vzájomná úcta a úcta voči národným a kultúrnym tradíciám sa dôveryhodne vyvíja. Pamiatka Jánoša Erdélyiho sa stala spájacím mostom medzi Veľkými Kapušanami a Sárospatakom.

Samozrejme, vzťahy kapušianskeho a blatnopotockého gymnázia sa nevyčerpali na vzájomných návštevách Erdélyiho dni. Žiaci a učelia sa radi schádzali aj pri iných príležitostiach. Došlo k výmene profesijných názorov, vzájomnému požičiavaniu učebníc, hospitáciám, riaditelia a vychovávatelia sa stretli aj pri bielom stole. Do styku sa dostali aj mládežnícke organizácie, usporadúvali sa spoločné súťaže, športové podujatia a žiacke zábavné akcie.

Kapušiansko-blatnopotocké vzťahy sa javia ako trvalé. Kým pred rokom 1990 boli dvojstranné, po roku 1990 sa stali trojstrannými. V podstate reorganizované Reformované gymnázium (predtým Rákócziho gymnázium) si zachovalo dobré medziškolské vzťahy, ale mnohostrannú

spoluprácu prevzalo na svoje plecia Gymnázium Árpáda Vezéra, ktoré bolo založené v roku 1993.

Na slávnostnom otvorení nového gymnázia sa pod vedením Andreja Tancsáka zúčastnila aj delegácia z Veľkých Kapušian. Vzhľadom na to, že viacerí pedagógovia bývalého Rákócziho gymnázia prešli do novej školy, bolo samozrejmé, že riaditeľka Alžbeta Gécziová a László Velkey utužili novú spoluprácu oboch škôl.

Ako som už spomínal v predsluve, do Veľkých Kapušian som prvý raz prišiel pred viac ako tridsiatimi rokmi. Odvtedy sa mesto poriadne zmenilo. Hlboké stopy na ňom nechala urbanizácia, so svojimi výhodami aj nedostatkami. Zapustila doň korene celková modernizácia ... Zároveň sa zmenil počet obyvateľov a jeho zloženie. Z voľakedy štvrtisícového mestečka sa vytvorilo mesto s 9 500 obyvateľmi, z ktorých 64 percent je maďarskej národnosti. Pre mnohých „domorodcov“ je domovom aj pracoviskom pod jednou strechou. Ale čo je veľmi dôležité, podľa mojich skúseností sa tu vždy zhodli a svorne vedľa seba žili národy a národnostné menšiny.

Lúbim Veľké Kapušany.

Béla Dobay
profesor Gymnázia Árpáda Vezéra

Moc pedagogie, alebo ako sme sa stali „pijanmi mlieka“

Sú ľudia, ktorých spomienky v priebehu rokov neblednú, neošúchavajú sa. Pán profesor Titka, náš ujo Róbi, bol takým človekom.

Často myslím na to, ako dobre by bolo znovu zaklopať na jeho dvere a počúvať jeho spomienky na minulosť, ktorú nikto nevedel spomínať s takou teplou nehou s iskrivým humorom ako on. Je až neuveriteľné, že už tri roky nie je medzi nami. Keby sa dnes zrodila zbierka anekdot z kapušianskeho gymnázia, vtipné príbehy viažúce sa k jeho osobe by v nej zaujali dôstojné miesto. Hľadajúc vo svojich spomienkach sa pokúsim po 23 rokoch oživiť jednu príhodu, ktorú by sme mohli nazvať: Ako sme sa stali „pijanmi“ mlieka ? ...“Boli sme starí študenti“ a disciplína medzi nami začala povolovať. Cez veľkú prestávku sme prebehli do susednej „reštaurácie“ a pri pohárikú osviežujúceho piva sme spriadali naše svet obracajúce plány. Dôsledkom týchto „výletikov“ bolo, že sme z nasledujúcej hodiny obyčajne začiatok zmeškali a zrušením sme priznali službukonajúcemu profesorovi, že sme si odskočili len na pohárik

mlika do bufetu. Chýr o našej nedisciplinovanosti a láske k mlieku sa čoskoro rozniesol po celej škole a dozvedel sa to aj náš triedny profesor, pán Titka. Vyčkával na pravú chvíľku, aby na nás mohol zaútočiť. Nemusel čakať dlho. Pri jednej príležitosti sme sa tak vnorili do spriadania našich plánov o budúcnosti, že sme sa zabudli vrátiť na hodinu nášho triedneho. To čo nasledovalo potom, na to sme nikdy nezabudli. Trpezlivosť nášho učiteľa sa vyčerpala, prišiel za nami a celkom nečakane zastal pri našom stole. Keď si na to spomeniem, pred očami sa mi vynorí výjav: Šum stola vystriedalo hrobové ticho, poháre zastali vo vzduchu. Ujo Róbi s nezvyčajne prísnou tvárou obišiel stôl, starostlivo skontroloval jeho obsah a bez slova sa vzdialil. Na druhý deň celú slávnu spoločnosť dal nastúpiť na chodbu školy a pred očami našich spolužiakov a na naše ponaučenie sme museli vypiť celú dávku školského mlieka. Medzitým chodil okolo nás so svojou včerajšou prísnou tvárou, až kým sme nevypli poslednú kvapku mlieka.

Vtedy sme si už boli istí, že vo svojom srdci sa na nás usmieval.

Arpád Pándy
absolvent v roku 1974

Vážení čitatel',

v mene svojom a v mene všetkých mojich bývalých spolužiakov zdravím terajší aj bývalý kolektív učiteľov a pracovníkov gymnázia, ktoré práve oslavuje svoje okrúhle výročie. V rámci tejto sviatočnej udalosti si v prvom rade pripomíname tých pedagógov a zamestnancov školy, ktorí už nie sú medzi nami.

Oslavovať jubileum nie je každodennou záležitosťou. Práve preto bolo pre mňa veľkou čťou, že terajšia pani riaditeľka gymnázia ma požiadala, aby som sa Vám prihovril v mene bývalých študentov oddelenia s vyučovacím jazykom maďarským. Nemám v úmysle hodnotiť uplynulých 40 rokov a ich výsledky. O tých nemám k dispozícii vhodné údaje, čo mimochodom spadá i tak pod právomoc iných. Napriek tomu si považujem za povinnosť upozorniť všetkých ctených čitateľov na to, hoci tradície našej školy nepatria medzi najstaršie, má za sebou minulosť bohatú na výsledky a verme, že pred ňou stojí plodná budúcnosť. Pripomínam, že spomedzi nás vyšiel ne jeden úspešný ponikateľ, odborný pracovník, kňaz, politik a podobne. Tieto výsledky nás oprávňujú na to, aby sme pedagogickú prácu našich učiteľov považovali za plodnú.

Im vďačíme za značnú časť našich stredoškolských vedomostí. Je to čiastočne aj ich zásluha, že sme v živote necúvli pred prekážkami, mali sme vždy dost' sil a vôle na to, aby sme sa povzdvihli, keď sme padli. Komu sa to nepodarilo a aj v súčasnosti je na dne, tomu iste dobre padne, ak mu niekto podá pomocnú ruku. Vychádzajúc z toho, považujem za veľmi dôležité, aby sme prijali za svoju tú šľachetnú myšlienku, že je našou povinnosťou pomôcť tým, ktorí sú na našu pomoc odkázaní.

Záverom mi dovoľte zaslať niekoľko myšlienok dnešným žiakom školy: **Chcíte a majte odvahu ďalej študovať, hľadajte, zbadajte a využite svoje možnosti, nezabudnite na svoje korene, na svoju úžiu vlast', buďte vždy hrdí na svoju školu.**

Mikuláš Kissi
absolvent v roku 1965

Takí sme boli

Maturovať pred vyše štvrt' storočím, alebo v polovici 60-tych rokov, to už je naozaj pekných pár rôčkov. Tú priepasť rokov sme si naplno uvedomili pri vľahnajšom stretnutí po 30-tich rokoch.

Nemôžem sa však ubrániť dojmu (a rovnaký názor na stretnutí mali aj moji spolužiaci), že sme boli úplne iní, dokonca iní vo všetkom. Začnem školou, v ktorej sme „robili“ viac ako teraz v každom smere a hlavne v športe, ktorý mi bol veľmi blízky. Naše družstvá basketbalistov či volejbalistov boli jednoducho neporaziteľné, a to sa týkalo i dievčat. Rovnako dobrí boli atléti a začalo sa vážne aj s gymnastikou. To bolo slávy, keď sa dievčatá v roku 1965 prebojovali na Spartakiádu do Prahy na úkor Michaloviec a Trebišova.

Nezaostávali sme ani na poli kultúry. Nacvičovali sme všelijaké programy (s niektorými sme si aj zarobili trochu peňazí), spievali v speváckom súbore p.Štafuru, ktorý bol jedným z najlepších v kraji a samozrejme nevynechali sme ani jeden „pamätník“ v recitácii, či rôzne kvízy.

Pritom všetkom sme stihli na jar každý rok okopať všetku repu a v jeseni ju pekne očistiť, ako aj pozbierať všetky zemiaky, oč sa ten ktorý rok urodili.

Dovolím si tvrdiť, že naše vzťahy s „bėčkármi“ boli oveľa lepšie ako teraz, keď sme sa podujali, že na veľkých prestávkach budeme konverzovať len po „slovensky“. Jednotlivé ročníky to ocenili pri písaní maturitných písomiek.

Kolektívy niektorých tried by nerozbil ani dynamit, tak držali pokope. Dokázali sme ísť spoločne aj v nedefu do kina, aj keď sme boli do soboty každý deň spolu. Naozaj sme sa v škole zdržiavali často a radi.

Nuž oč, takí sme boli, ochotní urobiť niečo pre toho druhého, dospelí boli pre nás naozaj dospelí, vedeli sme sa tešiť z jednoduchých vecí, nadchýnať sa pre krásu, byť skromní a dôverovať kamarátom.

Krajšie mohlo byť len naladiť akúsi cudziu stanicu v rádiu a náhodou počuť skladbu od Beatles. Tak málo vtedy stačilo.

Alžbeta Janoušková, rod. Petrová
absolventka v roku 1966

Moje spomienky na školu

Svoje gymnaziálne štúdiá som začal 1. septembra 1971 na Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch v terajšej budove Základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským. Ešte v tom istom roku, teda v októbri 1971 sa začalo sťahovanie do dnešnej budovy. Napriek tomu, že profesori školy neboli pre mňa neznámi - veď aj moji dvaja starší súrodenci ukončili svoje štúdiá na tejto alma mater - neviem si spomenúť na svoje prvé dni v tejto škole bez pocitu stiesnenosti.

Pre chlapca z dediny bol mestský štýl trochu neobvyklý. V prvých dňoch som do školy dochádzal pravidelne až po zvonení. Dodnes neviem vysvetliť, prečo to bolo. Ale každý začiatok je ťažký. Snáď ani nie z hľadiska učenia sa, ale z duševného.

Ale ako plynuli dni, moje napätie sa uvoľňovalo a naše vzťahy s učiteľmi a spolužiakmi sa upevňovali. Teraz s odstupom rokov (po 22 rokoch) môžem smelo povedať, že sa tu vyvinuli celoživotné vzťahy.

S veľkou láskou a cťou spomínam na pána profesora Andreja Tancsáka - svojho triedneho profesora, na profesorov Ludovíta Gécziho, Barnabáša Petrika, Františka Kohánya, Vojtecha Dohányosa, Júliu Móreovú, nebohého Róberta Titku a na každého z tých, ktorí nás vypravili na našu hrbofatú životnú dráhu.

Nie je to chvála, ale mohlo by to poslúžiť aj ako príklad pre našich súčasníkov, že z vtedajších 30 maturantov sa na vysokú školu ako príslušníci maďarskej národnosti prihlásili 13 a z toho ju 12 aj ukončili. Z našej triedy ukončili lekársku fakultu 3, 4 sa stali inžiniermi, máme 3 učiteľov, 1 ekonóma a jedného fyzika.

Pravda, popri učení sa nám zvýšil čas aj na zábavu, nácvik divadelných predstavení, estrádnych programov. Jeden regionálny týždenník sa o nás po jednom vystúpení zmienil nasledovne: Ďakujeme vám, že ešte sú mladí, ktorí sa vedia pekne zabávať a spievať po maďarsky.

Čo odkazujem svojim súčasníkom ?

Nebojme sa posielat' naše deti do škôl s vyučovacím jazykom maďarským, majme radi naše školy a obhajujeme ich svojimi študijnými výsledkami.

A nazáver by som chcel povedať spolu s Áronom Tamásim:

„Žime tak, aby sme sa zachovali.“

MUDr. Barnabás Ferko
absolvent v roku 1975

“Neplač, keď sa lúčiš so školou, slzy si nechaj pre život.,”

Dlho som ako študent nechápal, prečo sme si zvolili také smutné motto na oznámenia o stužkovej slávnosti. Lenže roky ubiehali a spätný pohľad na roky strávené v gymnaziálnych laviciach porovnané so súčasnosťou ma nútia toto motto zmeniť takto: plač, lebo sa lúčiš so školou a otvor si oči pre život.

Krásne roky školskej existenčnej istoty - kto z nás ju chápal? - keď jediným problémom bolo mať dobrú, či lepšiu známku, keď sme si mysleli, že rozhodujeme o všetkom a všetko rozhodli iní za nás, čas diskoték a prvých plesov, čas zaľúbených, čas lások. Takto sa dá charakterizovať naša mladosť na gymnáziu. A aké bolo gymnázium v našej mladosti? Bolo tiež mladé, veď má presne toľko rokov ako ja a moji spolužiaci. A malo svoj výborný profesorský zbor, ktorý robil čo mohol, aby nás udržal na uzde. Niežeby sme boli zlí, to si iba každý odchádzajúci ročník študentov myslí, že práve oni boli tí najväčší nezbedníci. V starej budove gymnázia ma dodnes prepadne čudný pocit viny, že sa ulievam a nie som na hodine.

Naša trieda bola dvojnásobne mladá: žiakmi, ale aj triednou profesorkou Draveckou /dnes Kováčovou/, s ktorou sme spoločne stáli na štartovacej čiare. Ale práve čerstvý štyridsiatnik, naše gymnázium z nás urobil vynikajúci kolektív, v ktorom z tridsiatich piatich študentov úspešne zmaturovalo dvasaťpäť.

Mne osobne sú roky strávené na Gymnáziu vo Veľkých Kapušanoch veľmi vzácne. Priznám sa, nepatril som medzi výborných žiakov, prírodovedné

predmety mi nevoňali, ale humanitné som mal rád. Najradšej som mal dejepis, ten sa mi neskôr stal nielen koníčkom, ale aj povoláním. Lásku k histórii som sa snažil rozdávať neskôr svojim žiakom na základnej škole, so snahou takto sa poďakovať pánovi profesorovi Tancsákovi, ktorý ma dejepis učil. Pre mňa to bola najkrajšia a najdobrodružnejšia vedná disciplína.

Rád si spomínam na svojich spolužiakov. Dievčatá sme mali len krásne. Pri všetkej úcte sme však my chlapi boli hrdí aj na svoju triednu profesorku, ktorá s nami prežila mnoho ťažkých, ale aj pekných chvíľ.

Závidím dnešným študentom. Je krásne byť mladým, byť dušou dnešného Gymnázia vo Veľkých Kapušanoch. Prajem svojej alma mater veľa dobrých profesorov a študentov, nech nájdu svoje životné istoty aj vďaka vedomostiam z tejto školy

Prestal som plakať za školou, ostali iba spomienky. Sú krásne, nezabudnuteľné a nikto mi ich nemôže vziať.

PaedDr. TIBOR BODNÁR
absolvent v roku 1976

Skoré leto roka 1994

sa do kroniky gymnázia zapísalo jednou nezvyčajnou aktivitou. Študenti nášho gymnázia sa stali aktívnymi účastníkmi video-telefonického spojenia medzi našou a americkou strednou školou. Možno snád' povedať, že táto spomínaná aktivita bola vyvrcholením môjho krátkého pôsobenia na škole ako učiteľky anglického jazyka, počas ktorého študenti nadviazali najskôr písomnú komunikáciu so strednou školou v Spojených štátoch amerických, Southern Lehigh School, Center Valle z Pennsilvanie. Za americkú stranu bol patrónom p. Walt Tremer, viedotelefón bol darom Teleschool International, Honolulu Hawaii. Týmto sa naše gymnázium stalo jednou z veľmi mála škôl na svete, ktoré boli do tohto unikátneho medzinárodného projektu zapojené.

Ing. Marianna Tomková, rod. Ibošová
absolventka v roku 1980

Úprimne povedané

prekvapila ma prosba, aby som napísal niekoľko riadkov do kroniky školy, a to do takej miery, že týchto pár riadkov sa zrodilo len po niekoľkonásobnej urgencii. Práve tak, ako voľakedy moje domáce úlohy. Vážená pani riaditeľka, naozaj si zaslúžim pokarhanie riaditeľa školy.

Hľadajúc v spomienkach, musím si priznať, že sa vo mne zachovalo veľa pekných zážitkov (dúfam, že aj v mojich profesoroch). Pravda, najpríjemnejšia je tá, že práve v gymnáziu som ochutnal chuť herectva, ktoré po všelijakých pokusoch sa nakoniec stalo mojim povoláním v košickom maďarskom divadle Thália. Pravda, keď pán profesor Géczi založil divadelný krúžok, ani na um mi neprišlo, že túto činnosť budem voľakedy vykonávať profesionálne, no pre srandu som do krúžku bez slova vstúpil. Vynechať nejakú super randu, to nie je môj štýl. Hoci, takto sa vracajúc v spomienkach, nebolo by bývalo na škodu sa niekedy namiesto žartovania zaoberať aj učením.

Inak napriek všetkým o mne kolujúcich chýroch SOM EŠTE STÁLE NEZVÁŽNEL

P.S. p. prof. Géczimu: Predstavte si pán profesor, už tak rýchlo nemeliem (natoľko)

P.S. Zato dúfam, že škola raz bude mať vlastnú telocvičňu.

Oskar Illés
absolvent v roku 1985

O príhody a spomienky,

či rôzne kuriózne situácie nebolo v tom období vôbec núdza. Boli sme podľa názoru našich profesorov „ vyradená trieda“. Aj napriek tomu, že sa nám stávali veci ako napr. výbuch chemického kabinetu (vďaka Zolovi Kažméróvi), či mnou spôsobené infarktové situácie, keď si moji spolužiaci pomýlili Tünde Pastirákovú, napríklad pri rannom príchode do školy s triednou Marikou Sadelovou, a bolo to o to nepríjemnejšie, že to bol čas opisovania domácich úloh.

Mám zaujímavé zážitky napríklad z lyžovačiek, a to konkrétne so svojou druhou triednou profesorkou Marikou Brzovou. Momentálne si nespomínam na názov lyžiarskeho strediska, ale kopec, na ktorom ma prehovárala, aby sme išli lepšou trasou, si jasne pamätám. Tá trasa bola

síce kratšia, ale jednoducho nezjazdná, čo si odniesla väčším pádom práve spomínaná Marika, lebo išla prvá.

Nezabudnem taktiež na krásne historky z rôznych oblastí, ktoré nám počas hodín slovenského jazyka prerozprávala profesorka Marika Vernárska, na ktorú si vždy spomeniem, keď vidím alebo sa rozprávam s Božidarou Turzonovovou.

Gymnázium vo Veľkých Kapušanoch znamená pre mňa pečať mojej mladosti, ktorá sa vryla do môjho vnútra veľmi hlboko. Myslím, že tu boli položené základy existencie mojej budúcnosti. Moje vedomosti získané na tejto škole považujem za základný kameň v stavbe krásneho domu, v ktorom obrazne povedané bývam teraz. Ale každému je jasné, že niečo vybudovať sa dá iba na pevných základoch. A práve preto ďakujem všetkým tým, ktorí sa na ukladaní tehál mojich vedomostí po celé štyri roky zúčastnili.

Každý z nás, či už mladší alebo starší, nosí v sebe chuť zážitkov z obdobia, keď vyvíja sa jeho osobnosť. Keď myslím na svoje detstvo a študentské roky, spomienky ma vždy zavedú na Východ, do Veľkých Kapušian. Neklamem ani vtedy, keď sa priznám, že takmer denne v duchu zájdem do tohto malého mestečka, aj keď je odo mňa momentálne vzdialené viac než 500 kilometrov.

Milou spomienkou na gymnázium je jedna z jesenných hroznových brigád. Štvorlístok kamarátiek - Vlad'a, Julka, Sidy a ja, spolu so spolužiakmi, sme opäť raz zasadli do nášho spoločného cestovného prostriedku „ušpineného, vyradeného autobusu ČSAD“. Počiatocnú nechuť z práce, postupne vytlačil slnkom zaliaty deň. Zároveň sme sa tešili, že okrem „neučenia“ sa bude aj možnosť zoznámenia sa s „brigád kolegami“ z iných škôl. Čo viac nám bolo treba k šťastiu? Nám 17-ročným slečnám, ktorým v hlavách vírili iba nezmyselné príhody rôznych románových hrdinov? Vo všeobecnom nadšení sme dorazili na miesto činu, teda na „plac“ s neskutočným a nekonečným radom viniča obťažkaným sladkým hroznom. Predstava, že to máme obrať dnes do pol štvrtej, nás trochu zarmútila, ale čo už, pustili sme sa do toho. Profesorky nám rozdali debničky a niekto s rečami, iní bez slova, ale začali sme všetci robiť. Takže myšlienky na pekných chlapcov sa nám veľmi rýchlo rozplynuli. Cvak, cvak, cvak. Ozýval sa klepot nožníc, medzi tým vrava dievčat a chlapcov a odrazu výkrik. Vnútorňý hlas mi hovoril, že som ho spôsobila ja. Spomedzi krikov z druhej strany trčali ovisnuté nožnice a zakrvavený strapec hrozna. Julča, vrieskala stále viac a viac. Všetci sme k nej pribehli a pátranie sa začalo. Mňa nenapadlo, že by som jej práve ja

mohla odstrihnúť palec. Ale realita bola krutá, stáli sme totiž oproti sebe a strihali sme obe jeden strapec hrozna. Ja v rukaviciach, ona bez. Ja som si uvedomila, že s tým, „kecaním“ som to prehnala a doplatil na to výborný poslucháč a lenivý pracovník - Julča Jakabová, konkrétne jej palec, ktorý našťastie na kráse až tak veľmi neutrpel - ako sa neskôr ukázalo. Posledná či predposledná hroznová brigáda tak skončila s pošramoteným kamarátstvom, ale celkom úspešne. Kým špinavý autobus dorazil pred gypel, Julča a ja sme sa opäť rozprávali, k čomu prispel aj apel zostávajúcich dvoch dievčat zo štvorlístka, teda Sidy a Vlady.

Toto je jedna z mojích príhod, na ktoré rada spomínam a rada som sa o ňu podelila aj s Vami.

Tünde Ondová, rod. Pastiráková
absolventka v roku 1987

Treba mať vytrvalosť a vieru v seba, treba veriť,

že niečo dokážem a dokázať to za každú cenu.

Marie Curie - Skłodowska

Pedagogický zbor v jubilejnom školskom roku

1. **Bežovská Mária, Mgr.**, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice
aprobácia biológia - chémia
2. **Bodnár Mária**, Filozofická fakulta UK Bratislava
aprobácia maďarský jazyk - dejepis
3. **Brzová Mária**, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice
aprobácia chémia - fyzika
4. **Eszenyiová Adela, Mgr.**, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice
aprobácia matematika - výpočtová technika
5. **Galgóczy Éva, Mgr.**, Pedagogická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia matematika - zákl.techniky
6. **Galgóczy Otilia, Mgr.**, Pedagogická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia fyzika - základy techniky
7. **Gécziová Alžbeta, RNDr.**, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice
aprobácia matematika - fyzika
8. **Juhászová Emília, Mgr.**, Prírodovedecká fakulta UPJŠ Košice
aprobácia matematika - výpočtová technika
9. **Lakatošová Emília**, Pedagogická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia telesná výchova - ruský jazyk
10. **Lecková Judita, PhDr.**, Filozofická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia slovenský jazyk - nemecký jazyk - ruský jazyk
11. **Ludovít Mišpan, Mgr.**, Filozofická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia dejepis - filozofia - etická výchova
12. **Paholič Gabriel, RNDr., CSc.**, Matematicko-fyzikálna fakulta KU Praha
odbor matematika
13. **Pčolinszky Alexander, Ing.**, Chemickotechnologická fakulta STU Bratislava
odbor kvasná chémia a biochémia
14. **Pinková Anna, PhDr.**, Filozofická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia anglický jazyk - filozofia
15. **Popélyová Alžbeta**, Pedagogická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia ruský jazyk - zemepis - francúzsky jazyk
16. **Sádelová Mária, PhDr.**, Filozofická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia ruský jazyk - nemecký jazyk
17. **Szerbin Renáta, Ing.**, Chemickotechnologická fakulta SVŠT Bratislava
odbor ekonomika a riadenie chemického a potravinárskeho priemyslu
18. **Vernárska Mária**, Filozofická fakulta UPJŠ Prešov
aprobácia slovenský jazyk - nemecký jazyk
19. **Zorkócy Dušan, Mgr.**, Prírodovedecká fakulta UK Bratislava
aprobácia matematika - chémia

Hospodárski a prevádzkoví pracovníci

1. Csanaková Jolana, administratívna pracovníčka
2. Attila Gyüre, pomocný školník
3. Lúdvít Gyüre, školník - kurič
4. Nagyová Monika, hospodárka
5. Ráczová Erika, referentka
6. Szegiová Valéria, upratovačka
7. Vasziľová Jolana, upratovačka

Kolektív pedagógov a zamestnancov školy
A gimnázium tanárai és dolgozói

Život počas jedného školského roka

Život školy sa nekončí odzvonением z poslednej vyučovacej hodiny. Dôležité je aj to, čo sa odohráva po zvonení. Veď záujmové krúžky, prednášky a besedy, súťaže, triedne výlety, návštevy divadelných predstavení a tradičné študentské podujatia sú rovnako dôležité - spoločne vytvárajú ducha školy.

Bez nároku na úplnosť by som načrtla najdôležitejšie udalosti jedného roka.

Po otvorení školského roka predchádzajú oslavy Dňa študentstva veľké prípravy, ktoré sa začínajú tzv. „obrátеным дňом“ (keď sa učitelia stávajú žiakmi a žiaci učiteľmi) a pokračujú imatrikuláciou prvákov. Už tradične sa 6. decembra na Mikulášskych oslavách stretávajú rodičia, študenti a pedagógovia školy. Je to veľká výzva, veď takmer každý gymnazista je účinkujúcim pestrého celovečerného programu. V decembri sa uskutočňujú aj stužkové slávnosti, ktoré vďaka programom a častuškám štvrtákov sa stávajú nezabudnuteľnými.

V januári sa prváci tešia na lyžiarsky výcvik. Štvrtáci už tradične navštevujú Literárne múzeum Pavla Horova v Bánoviach nad Ondavou a Zemplínske múzeum v Michalovciach. Počas školského roka sa viackrát organizujú návštevy divadelných predstavení v Košiciach a Prešove, ale veľký záujem je aj o divadelné predstavenia v Miškolci a Budapešti.

V marci sa usporadúva už tradičný Jazykový deň spojený so súťažami z prírodovedných predmetov. Tento deň sa končí medzitriednou súťažou „Ukáž, čo vieš“. Každý rok žiaci 3.B triedy s pekným programom pripomínajú revolučné udalosti r. 1848.

Máj prebieha v znamení rozlúčky štvrtákov a maturitných skúšok. Tretiaci s veľkou starostlivosťou a fantáziou vyzdobujú triedy lúčiacich sa. Posledný týždeň júna je časom školských výletov. Študenti sa vyberajú na cestu plnú dobrodružstiev, aby príjemne unavení a opálení povedali gymnáziu na dva mesiace zbohom.

V škole pracuje divadelný krúžok a recitačný súbor. S veľkým ohlasom sa stretol školský časopis, ktorý je dielňou tvorivých, talentovaných žiakov.

Študenti nášho gymnázia sa pravidelne zapájajú do recitačných, dejepisných, matematických, fyzikálnych súťaží, do olympiád z biológie, chémie a geografie, na ktorých sa častokrát umiestňujú na popredných miestach.

Pohl'ad do úspechov školy

Dôležité miesto má v živote školy práca s talentovanými žiakmi. Našťastie je vždy dostatok tých, ktorí sa neuspokoja s tým, čo získavajú na vyučovaní, snažia sa osvojiť si viac v záujmových krúžkoch a samoštúdiom. Vyučujúci veľa svojho voľného času venujú príprave týchto žiakov na rôzne olympiády, vedomostné súťaže. Nejednen z nich sa prebojuje do krajského, ba aj celoštátneho kola.

Účasť na týchto súťažiach je tým správnym odrazovým mostíkom aj v príprave na vysokoškolské štúdium. Veď, kde sa naučia žiaci tvorivosti, kde naberú skúsenosti vo vystupovaní a súťažení, keď nie na takýchto podujatiach, kde majú aj možnosť porovnať sa so žiakmi iných škôl? V značnom počte sa naši žiaci zapájali a zapájajú do rôznych súťaží. Najúspešnejší reprezentanti po roku 1989 sú uvedení v nasledujúcom prehľade:

Geografická olympiáda - vyučujúca A.Popélyová

krajské kolo

Roland Hudák	- účasť
Róbert Jáger	- účasť
Peter Tóth	- 9.miesto
Tomáš Jarema	- 14.miesto

Olympiáda z nemeckého jazyka - vyučujúca PhDr. M.Sádelová

krajské kolo

Ingrid Sláviková	- účasť
------------------	---------

Olympiáda z ruského jazyka - vyučujúca PhDr. M. Sádelová

krajské kolo

Dana Sélešová	- účasť
---------------	---------

Puškinov pamätník - vyučujúca PhDr. M. Sádelová

krajské kolo

Dana Sélešová	- účasť
Igor Kažmér	- účasť

Olympiáda z francúzskeho jazyka - vyučujúca A.Popélyová

krajské kolo

Lenka Benediktiová	- 3.miesto
--------------------	------------

Horovov Zemplín - recitačná súťaž - vyučujúca M.Vernárskaúčasť: **Michal Lit****Róbert Čalfa****Martina Kontul'ová****Ivana Princiková****Svetlana Čalfová****Katarína Voroničová****Zuzana Sabovčíková****Matematická olympiáda - vyučujúca RNDr. A.Gécziová**

krajské kolo

Miloš Palkóci - účasť

- vyučujúca Mgr. E.Galgóczy

Milan Berta - 9.miesto**Zenit v programovaní**

krajské kolo

Peter Világi - 4.miesto**Radoslav Palko** - účasť**Chemická a biologická olympiáda**

Pri výchove talentovaných žiakov už dlhé obdobie majú v našej škole veľmi dôležitú úlohu predmetové olympiády z chémie a biológie.

Ich cieľom je u žiakov:

- vzbudiť záujem o uvedené odbory a ich štúdium
- zlepšiť prípravu na vysokoškolské štúdium
- vyhľadávať dobrých chemikov a biológov a pomáhať im v ďalšom rozvoji ich schopnosti
- vychovávať žiakov k samostatnostnej tvorivej práci
- viesť ich k vytrvalosti, dôslednosti, presnosti a zodpovednosti
- upevňovať v nich vedomie ochrany prírody
- prispievať k správnej profesionálnej orientácii.

Zo skúsenosti možno povedať, že väčšina žiakov, záujemcov o riešenie predmetovej olympiády skončí skôr, ako sa dostane k tvorivému vyvrcholeniu. Ale mali sme i takých žiakov, ktorí mali veľkú túžbu neustále získavať nové informácie a dokončiť svoju prácu.